

הצהרת עמדה וקריאה לפעולה

העמותה לחקר אמנות נשים ומגדר מגנה את התופעה החמורה של ניצול יחסי מרות ועמדות כוח של מרצים ומרצות בבתי הספר ובמכללות ללימודי אמנות בישראל. העמותה מחזקת את הנפגעות והנפגעים, סטודנטיות וסטודנטים לאמנות, שנאלצו לנתב משאבים/ן נפשיים ורגשיים להתמודדות עם הטראומה העיקשת של פגיעות מיניות, והתנהגויות פסולות ודכאניות מצד מי שאמורים להיות מוריהן.

סדרת התחקירים שפורסמו בשנים האחרונות והסערה האחרונה, שהרעישה את זירת האמנות המקומית, הוציאה שוב לאור את המציאות המשותקת זה עשרות בשנים, ואת מה שלא אחת הוצג כשמועות וכסיפורים: נורמה מחפירה המתקיימת באין מפריע, במסגרתה מתנהלות ומתנהלים מרצות.ים בצורה תוקפנית ומטרידה, תוך ניצול עמדת כוח, כנגד סטודנטיות וסטודנטים.

אנו רואות בתמונת מצב זו חלק מתופעה רחבה יותר, של תרבות אונס: אקלים חברתי המאפשר לנרמל אלימות המנוסחת במונחים של מיניות. בתרבות אונס א.נשים מתקיימות.ים בשטח הפקר חברתי החושף אותן לרצף של איומים: מבטים מחפצים, הערות המתייחסות לגוף, למין ולמגדר, יחס פולשני המתעלם מגבולות המרחב הגופני הפרטי, הטרדות, כפיית יחסים, אונס. תרבות אונס מעודדת הפצת דימויים מחפצים, מאשרת טרור פיזי ורגשי נגד א.נשים, מבססת עליונות המקדמת התנהגויות סקסיסטיות ונורמות מיזוגיניות, מנרמלת גישות חברתיות של סובלנות, סלחנות, התעלמות, זלזול באלימות כלפי א.נשים, והאשמת קורבנות באלימות שהופנתה כנגדן.

אנו קוראות להנהלות המוסדות ללימודי אמנות לפתוח דיון מחודש בסוגייה זו ולפעול במרץ למיגור התופעה, וזאת בנוסף למערכים הקיימים. יש לפעול לחיזוק התנאים שיעניקו ביטחון עבור מי שנפגעו, על מנת שיוכלו לחשוף פגיעות ולייצר עבורן ועבור כלל הסטודנטיות.ים הגנה טובה יותר מפני פגיעה עתידית. יש לחקור ולשכלל את מערך המניעה, המיגור, החשיפה, התמיכה והטיפול במקרי אלימות וניצול מיני ונפשי; יש לבנות מערך השתלמויות ושיעורי חובה למרצים ולמרצות, לסטודנטיות ולסטודנטים בנושא חוק יחסי מרות, ובנושא תרבות אונס, יחסי כוח מגדריים ומיניים.

אנו קוראות ומבקשות ממוסדות האמנות לצאת בתגובה פומבית מיידית כלפי תופעות מן הסוג שהזכרנו. תגובה שאינה מיועדת רק למשתתפ.ות המוסדות אלא מביעה עמדה פומבית נחרצת, גורפת וחד משמעית המדירה, מוקיעה ומתנערת מכל התנהגות שחורגת מגבולות האתיקה והמוסר.

הפער המצמרר שצף מההתרחשויות האחרונות הוא זה הנע בין עמדות כביכול "הומניות" ו"נאורות" של זה המתיימר לרגישות חברתית, לבין התנהגות שפלה, אפלה ומזלזלת כלפי סטודנטיות.ים.

אנו קוראות לביטול הפער הזה בעולם האקדמי. פער בין ערכים ומעשים, בין התהדרות חברתית ערכית לבין יחס משפיל, לא קולגיאלי ולא קהילתי בתוך המוסדות וביחסי העובד.ת-מעביד.ה, מרצה-סטודנט.ית וכדומה. אנו קוראות למהפך בנורמות ההתנהלות במוסדות האמנות, מהפך בו יחסי שוויון וכבוד מגדריים וגזעיים אינם סיסמאות ריקות אלא יישום מעמיק וממשי הבא לידי ביטוי בהתנהלות יומיומית.